

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Yttrande

1 (4)

Datum
2022-11-25

Ärendebeteckning
110-37552-2022

Regeringskansliet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Skatteverkets promemoria Lönegaranti

Er beteckning: A2022/01200

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker att ansvaret för utbetalning av garantibelopp och de sammanhängande uppgifterna enligt lönegarantilagen och lönegarantiförordningen överförs från länsstyrelserna till Skatteverket. De ytterligare förslag som Skatteverket tar upp i promemorian kommer även vara till fördel för att åtgärda problemen med missbruk av lönegarantin.

Länsstyrelsen föreslår dock att verksamhetsövergången till fullo sker till Skatteverket för en tydligare och mer kostnadseffektiv verksamhet i staten. Om ansvaret för verksamheten ska delas mellan länsstyrelserna och Skatteverket i enlighet med förslaget så behöver eventuella övergångsregler klargöras och länsstyrelsernas finansiering av kvarstående verksamhetskostnader måste också vidare utredas.

Allmänna synpunkter

Ekonomi och IT

Skatteverkets förslag gällande att myndigheten övertar alla nya ärenden, medför att länsstyrelserna har kvar de gamla ärendena innan verksamhetsövergången. Detta innebär att länsstyrelserna kommer att ha kvar både kostnader för personal och systemstöd ytterligare en tid framöver. Vi räknar med att vi kommer ha kvar systemstödet i upp till 15 års tid på grund av gällande arkivregler och att befintlig personal till viss del behöver vara kvar på länsstyrelserna även efter övergången.

Länsstyrelsen uppskattar att ytterligare kostnader för systemstöd upp emot 20 mnkr kvarstår för länsstyrelserna. Systemkostnaderna består av en årlig kostnad för nuvarande systemstöd på cirka 1,2 mnkr och en uppskattad uppgraderingskostnad. Kostnaderna kommer att bli lägre om systemet enbart ska hantera arkivering och ingen mer handläggning av ärenden. Utöver kostnader för system kvarstår även till viss del personal som ska fortsätta med handläggningen av befintliga ärenden.

Den ersättning länsstyrelserna idag får från Kammarkollegiet för lönegarantihandläggningen uppgår till 550 kronor per nytt ärende. Då

länsstyrelserna inte längre kommer få några nya ärenden behöver länsstyrelsernas finansiering ersättas på annat sätt för att täcka våra verksamhetskostnader.

Återkrav mot företag

Länsstyrelsen saknar i Skatteverkets promemoria den avslutande delen av lönegarantiverksamheten som handlar om återkrav mot arbetsgivaren. Avsnitt 4.13 handlar enbart om återkrav mot den enskilde. Om staten inte får full utdelning/återbetalning i en konkurs/rekonstruktion ska länsstyrelsen, beroende på juridisk bolagsform återkräva det utbetalda garantibeloppet från arbetsgivaren och bevaka statens fordran. Länsstyrelsen förutsätter att även denna del ingår i verksamhetsövergången.

Avsnitt 4.14 Ytterligare utredning av lönegarantisystemet

Länsstyrelsen ställer sig bakom de av Skatteverket föreslagna fortsatta utredningarna, var och en för sig.

Länsstyrelsen vill särskilt framhålla utredningen om att flytta beslutanderätten från en privat aktör till staten som mycket positiv. Detta då förslaget innebär att staten skyndsamt kan utbetala ersättningen till den enskilde som står utan inkomst, samtidigt som det blir en än mer ensad och effektiv hantering. Det skulle även medföra ytterligare svårigheter att fuska eller begå brott mot den statliga lönegarantin. Det kommer att medföra kortare handläggningstider och färre involverade i de flesta fall, både genom att de privata aktörerna inte längre har arbetsuppgiften och kräver ersättning från staten och genom att tingsrätterna inte får lika många överklagningar. Det kommer även sammantaget att medföra kostnadsbesparingar för staten.

Ytterligare förslag på utredningar

Den statliga lönegarantin har utretts flera gånger. Den senaste granskningen som Riksrevisionen genomfört och till vilken länsstyrelserna bidragit med information ger en bra nulägesbild över lönegarantiverksamheten. Vi ställer oss bakom de förslag som Riksrevisionen lyfte fram.

Utöver de redan nämnda förslagen om utredningar av lönegarantin som Skatteverket lyfter fram, så vill Länsstyrelsen ge förslag på ytterligare några utredningar som kan beaktas.

Skyndsamhetskravet

Utifrån Skatteverkets förslag i denna promemoria anser Länsstyrelsen att varje förslag, vart och ett för sig, är positivt och att Skatteverket har tagit hänsyn till skyndsamhetskravet. Länsstyrelsen anser dock att det finns risk för att skyndsamhetskravet åsidosätts utifrån att förslagen sammantaget, kommer medföra att den enskilde i mycket större utsträckning kommer att få vänta på sin ersättning. Länsstyrelsen grunder denna bedömning på följande:

- En privat aktör kommer fortsatt vara beslutsfattare
- Ett felaktigt beslut ska överklagas till domstol
- Fler kontroller ska ske före utbetalning

För företag som befinner sig i en rekonstruktion är det av vikt att de anställda får lön för sitt arbete och att företaget kan fortsätta producera varor och tjänster. Det är därför också av stor vikt för den enskilde att den statliga lönegarantin har särskilda krav på att ärendena handläggs skyndsamt. Denna skyddslagstiftning bör särskilt beaktas utifrån de nya förslag som ingår i Skatteverkets promemoria, men även i tillkommande utredningsförslag.

Inrättande av utbetalningsmyndighet

Den tidigare utredningen ”Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemet, dnr Fi2019/04199/BATOT” och det nyligen fattade kommittédirektivet om ”Inrättande av utbetalningsmyndighet dir. 2022:8” har inte berörts i Skatteverkets promemoria. Om en ny myndighet ska ansvara för statliga myndigheters utbetalningar såsom Skatteverkets utbetalningar, så behöver det utredas hur skyndsamhetskravet kan uppfyllas, samt vilka kontroller som ska göras av Skatteverket respektive den nya utbetalande myndigheten.

Företag i konkurs startas om på nytt

Länsstyrelsen har även uppmärksammat att det förekommer att bolag försätts i konkurs och sedan startas upp igen inom kort med en ny företrädare i bolaget, för att därefter gå i konkurs igen. En utredning bör ges i uppdrag att tydliggöra vilka regler som ska gälla vid ett nytt bolagstecknande hos Bolagsverket, alternativt att det föreslås begränsningar i utbetalning av lönegaranti för att förhindra att den utnyttjas felaktigt.

4.15 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Länsstyrelsen uppfattar att Skatteverkets förslag utgår ifrån att Skatteverket övertar lönegarantiverksamheten per 1 januari 2024 och att

Skatteverket ska handlägga alla nya ärenden efter detta datum. Ärenden före 1 januari 2024 ska länsstyrelserna fortsatt handlägga.

Länsstyrelsen anser att denna tidsram är för snäv för en verksamhetsövergång då inga beslut och lagändringar ännu har genomförts och vi befinner oss i en situation där Sverige sannolikt går mot en lågkonjunktur med risk för ökade konkurser och/eller rekonstruktioner. Samtidigt blir det allt svårare att behålla och rekrytera personal när både beslut och tidsram saknas. Därmed förespråkar Länsstyrelsen att regeringen fattar beslut om verksamhetsövergången och fastställer en rimlig tidpunkt.

Länsstyrelsen avstyrker att länsstyrelserna ska fortsätta att handlägga ärenden som är påbörjade före 1 januari 2024, utan anser att verksamheten till fullo ska övergå till Skatteverket. Om så inte blir fallet förespråkar Länsstyrelsen att eventuella övergångsregler förtydligas under den tid som verksamheten delas mellan Skatteverket och länsstyrelserna.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Sten Tolgfors med ekonomichefen Emelie Zetterström som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsöverdirektören Lisbeth Schultze och avdelningschefen Lenny Lämber medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.